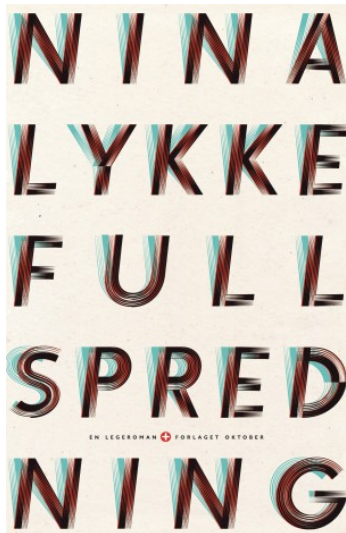

Svart komedie om fastlegelivet

ANMELDELSER

GURI AARSETH

Allmennlege, Sentrum Legekontor
Larvik

Nina Lykke

Full spredning

En legeroman. 283 s. Oslo: Forlaget Oktober, 2019. Pris NOK 399

ISBN 978-82-495-2151-7

Med Brageprisen 2019 i ryggen har Nina Lykke fått merkelappen «Norges største satiriker», og vaskeseddelen lover en legeroman utenom det vanlige. Ikke om romantikk mellom legemannen og sykepleierkvinnen, men om bortskjemte velferdsstatsborgere som – sett gjennom fortellerens, fastlegen Elins forgremmede blikk – står til knes i *feil* velstand (fedme), *feil* lykke (ønsket svangerskap som skal avsluttes på grunn av en bestilt jorden-rundt-reise) og *feil* frihet (tenåringen som hulker over å «måtte» reise på ferie til Nice sammen med foreldrene). De kommer inn fra gaten, fra skolen, fra jobben, hjemmefra –

ja, rett fra toalettet til undersøkelsesbenken uten en gang å ha tørket seg bak. «Ingen kjenner understrømmene i befolkningen så godt som en fastlege» er romanens anslag. Fastlegen har ingen terskel for å bli oppsøkt, ingen takhøyde for hvilke plager og problemer man kan ta opp, hvilke krav man kan fremsette i en verden der pasienten har rettigheter, men legen kun har plikter. Fastlegen utholder alt, tåler alt, tar aldri pause.

Fortellerens desillusjonerte legeliv assosierer til psykiaterens elegi i Roy Anderssons ikoniske film *Du levande* fra 2007. Romanen flyter lett på morsomheter og barokke fortellergrep, men uten samme tragisk-satiriske dybde som Anderssons film.

Elin står mellom utbrenthet på jobb og krise i ekteskapet, og henfaller til misantropi, hjernetømmende tv-serier, alenefylla og utroskap med en ekskjæreste. Romanens tittel henspiller på kreft som metafor for utroskap. På et punkt i boka sier fortelleren til seg selv: «Og nå sitter du her med full spredning og håper at cellegiften skal virke.»

Skulle jeg velge ett eksempel på god ironi, er det når fortellerens egen demente mor, tidligere overlege, med bibehold av et konservativt kikkertsyn som man kunne finne hos enkelte av disse, uttaler: «Hva er det du har funnet på nå, spesialist i allmennmedisin? Spesialist og allmenn er antonymer ... Spesialist i allmennmedisin? Er dette en spøk?»

Romanen er i berøring med dagsaktuelle temaer, her med fastlegen («allrounderen som vet litt om alt») og pasienter med urimelige og urealistiske forventninger. Romanen forsøker ikke å fremstå som subtil, og med sin direkte stil unngår den det absurde og det tragiske. Dette er en god farseroman, en komedie som ikke helt oppnår satirens bitende effekt. Personene fremstår som stereotyper, men jeg, som lesende fastlege, finner ofte beskrivelsene av dem mer betimelige enn karikerte, og svært så underholdende.

Publisert: 13. januar 2020. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.19.0758
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. juni 2026.